

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
 Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
 Кафедра публічного та приватного права

РОБОЧА ПРОГРАМА
Спадкове право

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри

[Signature] Литвиненко В.М.
 (підпис) (прізвище та ініціали)

« 27 » серпня 2025 р.

Розробник (-и): Пузирна Н.С., доцент кафедри, к.ю.н., доцент
 (прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

[Signature]
 (підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол від « 27 » серпня 2025 р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми: *[Signature]*

Чічань М.В.
 (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	3 рік навчання, 5 семестр Освітня програма «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Пузирна Наталія Станіславівна, доцент кафедри, к.ю.н.
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	1981-natasha@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Вибіркова дисципліна «Спадкове право» розроблена для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Спадкове право – один із найскладніших та найцікавіших із наукової точки зору інститутів цивільного права, в якому відбиваються не тільки політичні, економічні та соціальні аспекти життя суспільства, а й родинні та шлюбні відносини. На спадкові правовідносини суттєво впливає рівень життя населення, звичаї, традиції та такі цінності людства як гуманність, справедливість, добросовісність, розумність тощо.

Успішне засвоєння дисципліни «Спадкове право» дозволить бакалавру права поглибити теоретичні та практичні знання у сфері виникнення права власності і розвитку шлюбно-сімейних відносин у суспільстві, що і зумовили потребу відповіді на питання щодо долі майна, яке залишається після смерті людини. А також набути навичок застосування чинного законодавства у сфері спадкового права, щодо сприяння громадянам, підприємствам, установам і організаціям у здійсненні їхніх прав та захисті законних інтересів, роз'яснення їхніх прав і обов'язків, попередження про наслідки вчинюваних дій для того, щоб юридична необізнаність не могла бути використана їм на шкоду.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

- 1) Загальні положення спадкового права.
- 2) Правові засади відкриття, оформлення та охорони спадщини.

3. Мета та цілі курсу.

Метою курсу «Спадкове право» є формування науково-професійного світогляду у здобувачів вищої освіти щодо теоретичних та практичних проблем спадкових правовідносин, а також вивчення теоретичних положень та вироблення навичок практичного застосування знань і норм чинного законодавства, міжнародних договорів та судової практики у цій сфері.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення курсу:

- забезпечення теоретичної підготовки щодо характеристики правового статусу суб'єктів спадкового права та визначення правового режиму спадкового майна;

- набуття здобувачами вищої освіти спеціалізованих знань, щодо вивчення спадкових правовідносин, ознайомлення із видами спадкування та особливостями укладання та змісту спадкового договору; щодо вивчення сімейних правовідносин, особливостей спадкування майна, що має правовий режим спільної сумісної власності, а також вивчення окремих видів спадкування;

- навчити правильно застосовувати законодавство, що регулює відносини у сфері спадкування; тлумачити норми спадкового права України та використовувати роз'яснення вищих судових та інших органів у процесі застосування норм спадкового права.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти розширює загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

4. Результати навчання.

Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою:

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

В результаті вивчення дисципліни «Спадкове право» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- поняття і предмет спадкового права;
- особливості правового становища учасників спадкових правовідносин;
- проблемні питання інституту спадкового права, теорії та практики законотворчості у сфері спадкових правовідносин;
- види спадкування та особливості спадкування за законом і за заповітом;
- юридичні засоби захисту прав і законних інтересів спадкоємців в сфері охорони спадкових правовідносин.

вміти:

- користуватися джерелами спадкового права;
- порівнювати і аналізувати норми цивільного права в сфері спадкових правовідносин;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях.

5. Пререквізити -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60
Індивідуальне завдання	контрольна робота
Всього кредитів	3

Формами проведення занять є лекційні та практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, виконання контрольної роботи. Проведення занять відбувається на парах згідно розкладу та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Загальні положення спадкового права.

Тема 1. Теоретичні основи спадкового права. Спадкові правовідносини.

Поняття, предмет та принципи спадкового права. Основні риси історичного розвитку спадкового права. Принципи спадкового права. Порівняльний аналіз спадкового права зарубіжних країн. Спадкове законодавство. Склад спадщини. Права та обов'язки, які не входять до складу спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Особливості спадкування окремих видів майна та прав.

Загальні положення про спадкові правовідносини. Спадкодавець. Правовий статус спадкоємців. Усунення від права на спадкування. Відказоодержувач. Виконавець заповіту та його повноваження. Спадковий договір.

Тема 2. Відкриття спадщини. Склад спадщини.

Поняття «спадкування». Поняття відкриття спадщини та її правове значення. Види спадкування. Поняття та значення часу та місця відкриття спадщини. Повідомлення спадкоємців про відкритті спадщини, органи та їх повноваження. Склад спадщини.

Тема 3. Спадкування за заповітом.

Поняття заповіту. Право на заповіт. Право заповідача на призначення у заповіті спадкоємців та визнання обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом. Право заповідача на скасування та зміну заповіту. Право на обов'язкову частку у спадщині. Заповідальний відказ. Заповіт подружжя. Заповіт з умовою та з встановленням сервітуту. Форма заповіту. Посвідчення заповіту нотаріусом, посадовою особою. Посвідчення заповіту при свідках.. Секретний заповіт. Недійсність заповіту. Тлумачення заповіту.

Тема 4. Спадкування за законом.

Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування усиновленим та усиновлювачем. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Змістовий модуль 2. Правові засади відкриття, оформлення та охорони спадщини.

Тема 5. Реалізація спадкових прав.

Прийняття спадщини. Наслідки порушення строку для прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини. Право на відмову від прийняття спадщини на користь іншої особи. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. Відумерлість спадщини. Переважне право окремих спадкоємців на виділ їм спадкового майна в натурі. Пред'явлення кредитором спадкодавця вимог до спадкоємців.

Тема 6. Охорона та поділ спадкового майна.

Процесуально-правовий зміст провадження по вжиттю заходів щодо охорони спадкового майна. Опис спадкового майна. Вжиття заходів щодо охорони окремих видів спадкового майна, які потребують спеціального зберігання. Управління спадковим майном. Поділ спадкового майна.

Тема 7. Оформлення права на спадщину.

Загальні положення щодо оформлення права на спадщину. Нотаріальний процесуальний порядок видачі свідоцтва про право на спадщину. Визначення кола спадкоємців. Видача свідоцтва про право на спадщину. Методика визначення частки спадкового майна, яка належить кожному спадкоємцеві. Спадкова справа. Внесення змін до свідоцтва про право на спадщину. Скасування свідоцтва.

Тематика семінарських занять

Змістовий модуль 1. Загальні положення спадкового права.

Теоретичні основи спадкового права. Спадкові правовідносини.
Відкриття спадщини. Склад спадщини.
Спадкування за заповітом.
Спадкування за законом.

Змістовий модуль 2. Правові засади відкриття, оформлення та охорони спадщини.

Реалізація спадкових прав.
Охорона та поділ спадкового майна.
Оформлення права на спадщину.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Спадкування у римському приватному праві. Спадкування у міжнародному праві. Спадкування власності до першої кодифікації цивільного права в Україні. Актуальні питання правового регулювання відносин спадкового правонаступництва в Україні. Особливості спадкування у різних країнах світу: порівняльна характеристика. Колізійні питання спадкування за законодавством України. Відкриття спадщини під час дії воєнного стану. Особливості спадкування земельної ділянки. Особливості спадкування корпоративних прав. Спадкування об'єктів незавершеного будівництва. Спадкування боргів спадкодавця. Особливості спадкування за заповітом під час дії воєнного стану. Розгляд спорів про визнання заповіту недійсним. Секретний заповіт. Заповіт подружжя. Заповіт з умовою. Особливості спадкування за законом під час дії воєнного стану. Загальна характеристика спадкування за законом в різних країнах світу. Особливості правового регулювання спадкування за законом в країнах континентальної Європи. Загальна характеристика спадкування за законом в країнах з англосаксонським правом. Особливості реалізації спадкових прав під час дії воєнного стану. Час відкриття спадщини: вплив римського права на сучасні норми Цивільного законодавства України. Спадковий договір. Особливості судового провадження щодо виключення майна з акта опису. Особливості оформлення права на спадщину під час дії воєнного стану. Особливості видачі свідоцтва про право на спадщину іноземцям та особам без громадянства.

8. Система оцінювання та вимоги

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/plozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf).</p> <p>Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Спадкове право» включає <i>поточний та семестровий контроль знань</i>. У семестрі ЗВО може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 30% підсумкової оцінки на диференційованому заліку. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати диф. залік. Повторне складання диференційованого заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи.</p> <p>Семестровий <i>контроль по закінченню семестру</i></p>
---	---

	<p>проводиться у формі диференційованого заліку відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання заліку існують білети. Білети складаються з двох питань (<i>кожне питання оцінюється максимум у 15 балів</i>). У 13-15 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 10-12 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 6-9 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною.</p> <p>Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p>
<p>Вимоги до КР</p>	<p>Підсумкова контрольна робота проводиться у 5 семестрі за результатом вивчення всіх змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання, а також практичні та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, але які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 10 балів.</p> <p>Критерії оцінювання виконаної контрольної роботи:</p> <p>10-9 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; відповідь на теоретичні запитання дає з використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. 8-6 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички користування</p>

	<p>нормативним матеріалом. 5-4 бали здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки. 3-1 бали здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно.</p> <p>Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.</p>
<p>Семінарські (практичні) заняття</p>	<p>Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання.</p> <p>Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 4 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків термінів та понять, і їх місця в питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання.</p>

	<p>Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні ЗВО наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків.</p> <p>Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - <i>4-5 балів</i> – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обгрунтовані; - <i>4-3 бали</i> – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обгрунтовані; - <i>3-2 бал</i> – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обгрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - <i>1-0 балів</i> – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 5 балів. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (<i>за семестр – 30 балів</i>), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.</p> <p>На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Спадкове право». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується</p>

	<p>здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр.</p> <p>Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.</p>
--	---

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні положення спадкового права.		0...30
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...25
2	Реферування, індивідуальна робота	0...5
Змістовий модуль 2. Правові засади відкриття, оформлення та охорони спадщини.		0...15
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...10
2	Реферування, індивідуальна робота	0...5
Підсумкова контрольна робота		0...10
Окремі види індивідуальної та самостійної роботи: Підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.		0...15
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...70
Семестровий контроль (диференційований залік)		0...30
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (за семестр – 30 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Загальні засади освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» закріплені Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою від 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf> та Положенням про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-dystancziyne-navchannya.pdf>

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, тощо.

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти можуть мати наслідки: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахування з Університету; - позбавлення академічної стипендії.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Кухарев О. Є. Аналіз судової практики розгляду цивільних справ про спадкування: практичний посібник. Друге видання. Київ: Алерта, 2020. 362 с.
2. Кухарев О.Є. Спадкове право України : підручник. Київ : Алерта, 2020. 362 с.
3. Спасибо-Фатеева І. В. Спадкове право крізь призму судової практики: монографія. Київ: Екус, 2022. 536 с.
4. Спасибо-Фатеева І. В. Спадкове право: Науково-практичний коментар до цивільного кодексу України. Том 12. Страйд. 2020. 544 с.
5. Цивільне право України : навч. посіб : у 2 т. Т. 1 / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова. Київ : Алерта, 2019. 340 с.
6. Шишка Р. Спадкове право України: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.
7. Succession, Wills and Probate By Caroline Sawyer, Miriam Spero Copyright Year 2015, 430 Pages

Інтернет-джерела.

1. Посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6910>
2. База даних законодавства ЄС – <http://europa.eu.int/eur-lex>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень – <https://reyestr.court.gov.ua/Page/>
4. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – <http://portal.rada.gov.ua>
5. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України – <http://kmu.gov.ua>
6. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України – <http://ccu.gov.ua>
7. Офіційний веб-сайт Президента України – <http://president.gov.ua>
8. Офіційний сайт Верховного Суду – <https://supreme.court.gov.ua/>
9. Нотаріальна палата України: <https://npu.ua/>
10. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
11. Сайт Європейського Суду з прав людини – <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
12. Судова влада України – <http://www.court.gov.ua>
13. Суд на долоні – <https://conp.com.ua/>
14. Центр дослідження судової практики – <https://www.facebook.com/cdoslidzenna/>
15. Сторінка пошуку судових рішень – <https://court.opendatabot.ua/#/>